

I. felvonás

I. jelenet - PROLÓGUS

Caliban és Prospero sakkoznak, Miranda tanul, zenét hallgatnak.

Chopin Nocturne

Ariel a távolba kémel. Észrevesz valamit. Félrevonja Prosperót. Fülébe suttog. Elrohan.

Prospero izgatottan.

Miranda megnézi, mi történik.

II. jelenet - MIRANDA

MIRANDA Ha tudományoddal, drága apám, te szítottad így föl a vizet, hát csillapítsd le! Elpusztulnak szegények!

PROSPERO *Szedd össze magad: nincs semmi baj.*

MIRANDA *Miért csinálod ezt?*

PROSPERO Ne sírj. A hajótörés látványát, amely mély együttérzést oltott a szívedbe, azt én rendeztem, ügyes tudománnyal, oly biztonságosan, hogy senkinek egy haja szála – érted? – meg se görbült, hiába hallottad, hogy kiabálnak. Én mindezt a te kedvedért csináltam! Teérted lányom! Teérted, szívem! Te nem tudod, ki vagy.

MIRANDA Föl se merült, hogy ennél többet tudjak.

PROSPERO Se azt, hogy sokkal több vagyok, mint Prospero, a te szegény apád.

MIRANDA Gyakran kezdted mondani, kik vagyunk, de félbehagytad, hagytaál reménytelenül faggatózni, hogy azt mondd: "Még nem."

PROSPERO Most itt az idő. Fogadj szót, figyelj. Emlékszel-e bármire is, mielőtt idejöttünk? Gondolom nem, hisz éppen csak lehattél úgy három éves.

MIRANDA De igen, apa.

PROSPERO Mire emlékszel? Házra? Vagy személyre? Ha bármi kép él még benned, mondd csak el.

MIRANDA Messze van... Négy-öt nő is vigyázott rám, ugye?

PROSPERO Úgy van, Miranda, és több is. Ha emlékszel, hogy mi volt azelőtt, emlékezhetsz, hogy jöttünk ide.

MIRANDA Nem.

PROSPERO Miranda, ennek már tizenkét éve, az apád volt Milánó hercege, hatalmas úr!

MIRANDA Nem te vagy az apám?

PROSPERO De; és a te apád Milánó ura volt. Te hercegnő vagy. Az én örökösöm.

MIRANDA Tényleg?

PROSPERO Öcsém, a nagybátyád, Antonio, - kérlek, nagyon figyelj, - hogy épp egy testvér áruljon el! - akit én teutánad a legjobban szerettem, és államunk kormányzását az ő kezébe adtam... A többi város közt nagy volt Milánó és én, Prospero, nagy úr. Méltán becsülték a rangomat, a műveltségemet. S minthogy én csak a tudománynak éltem, öcsém kormányzott. Én elhidegültem az államügyektől, belemerülve titkos tanokba. Nagybátyád, az álnok – figyelsz?

MIRANDA Igen, apa, nagyon.

PROSPERO Belejött, hogy kell kegyet gyakorolni és megtagadni. Kit kell kinevezni s kit kell visszanyesni, ha túl törtető. Akit én tettem oda, lecserélte, vagy átszabta. S hogy kezében a kulcs tisztségekhez s tisztségviselőkhöz, a maga táncát járatta velük. Nem figyelsz.

MIRANDA Dehogynem.

PROSPERO Figyelj, kérlek. A világ dolgaival nem törődtem, bezárkóztam és tágítottam az elmém (ez oly gönyör, amit nem sejt a köznép), de távollétem az álnok öcsémben fölpszikálta a rossz természetet, s a bizalmam, mint gyanútlan szülő, gázságot nemzett benne. Akkorát, mint volta a bizalmam: határtalant és végtelent. Azt hitte, hogy ő a herceg. Hisz ő képviselt, ő működött uralkodó gyanánt, annak minden jogával. S vágni kezdte – hallasz engem?

MIRANDA dünnyög

PROSPERO Hogy ne legyen fal a szerep között, és aki játssza, hát eldöntötte, ő lesz Milánó hercege. Nekem, szegénynek, a könyvtár épp elég, uralkodásra alkalmatlan vagyok, hát összeáll a nápolyi királlyal, behódol, adót fizet, koronáját aláveti amannak és szegény Milánó büszke derekát alázkodásba hajtja.

MIRANDA Jaj, ne...

PROSPERO A szövetség: Nápoly királya, - Alonso, régi ellenségem -, meghallgatja öcsém javaslatát, hogy meghódolna, s pénzt is adna mellé (amelynek összegét nem is tudom), csak irtson ki engem s enyéimet Milánóból és adjon oda a trónt és minden rangot az öcsémnek. Erre egy alkalmas éjen Antonio kinyitotta Milánó kapuit és az éji sötétben kivetett engem és téged. Sírtál.

MIRANDA Ez borzasztó...

PROSPERO Hallgasd kicsit tovább, hogy elmondjam a mostani ügyet, ami nélkül ez az egész mese fölösleges volna.

MIRANDA De miért nem öltök meg?

PROSPERO Jót kérdezel, kicsim, ez logikus. Nem merték, édesem, mivel a nép úgy szeretett, ezért vérfoltot nem akartak a dologra, szebb színnel festették a tettüket. Egy kis csónakba tuszkoltak be minket, kivettek pár mérföldnyire, ahol egy korhadt hajótest várakozott – se vitorla, se árbóc.

MIRANDA Mekkora gond lehettem neked!

PROSPERO Ó, dehogy, kis angyal. Életben tartottál.

MIRANDA Hogy értünk partot?

PROSPERO Volt némi ételünk, vizünk, amit egy nemes nápolyi úr, Gonzalo (mert őrá bízta az egész ügyet), jólelkűen nekünk becsomagolt. Tudta azt is, hogy imádom a könyveket és adott a könyvtáramból néhányat, ami nekem mindennél többet ér.

MIRANDA Bárcsak láthatnám azt az embert!

PROSPERO *Mindent a maga idejében.* Ide vetődtünk, erre a szigetre s én többet tanítottam itt neked, mint amit más hercegnők szórakozva, kevésbé gondos tanártól tanulnak.

MIRANDA De kérlek, - mert ez még mindig bánt, - miért kavartad ezt a vihart?

PROSPERO Tudj meg ennyit: különös véletlenként a szerencse ide hozta az ellenségeimet; én előre láttam, és ha ennek hatását ki nem használom...

Több kérdést ne tégy föl; elálmosodtál; (*Ariel elaltatja Mirandát.*)
engedj neki. (*Miranda alszik.*)

III. jelenet – ARIEL

- PROSPERO** Siess, Ariel; gyere! Te szellem, a vihart parancsom szerint kavartad?
- ARIEL** Mindent szavad szerint.
- PROSPERO** Szép munka!
- ARIEL** Az utasok beugráltak a vízbe. Az első, aki ugrott, Ferdinánd, a király fia volt.
- PROSPERO** Gratulálok. Jól van. Nincs bajuk?
- ARIEL** Egy karcolás se. Ruhájukon nincs egyetlen piszokfolt, szebb, mint újonnan: parancsod szerint szétszórtam őket mind a szigeten. A királyfit magában tettem partra; hagytam hűsölni; ott sóhajtozik a szigetnek egy távoli zugában, összefont karral.
- PROSPERO** Ariel, jó munkát végeztél; de még maradt: hány óra van most, mondd?
- ARIEL** Nemrég múlt dél.
- PROSPERO** Mostantól hatig nagyon ki kell használnunk az időt.
- ARIEL** Hogyha folyton robotoltatsz, csak emlékeztetlek, hogy mit ígértél és máig nem kaptam meg.
- PROSPERO** Mit követelsz?
- ARIEL** A szabadságomat.
- PROSPERO** Idő előtt? Mit képzelsz?
- ARIEL** Emlékezz, kérlek, milyen jól szolgáltalak. Sosem hazudtam, nem hibáztam és főleg nem panaszkodtam. Azt ígérted, elengedsz.
- PROSPERO** Elfeledded, micsoda kínból szedtelek ki?
- ARIEL** Nem.
- PROSPERO** Mégis. *Azt hiszed, nagy dolog tizenkét évig figyelni a tengert? Néha kenni egy kenyeret a lányomnak? Felügyelni ezt a maradványt? Örülj neki, hogy van munkád.*
- ARIEL** Örülök.

PROSPERO Elfelejtetted az elődömet, Sycoraxot?

ARIEL Nem, uram.

PROSPERO Muszáj havonta egyszer minden földézni, mert felejtesz. Az átkozott boszorkányt, Sycoraxot, sok rémségért, amit ember fülének szörnyű hallani, száműzték erre a szigetre. Így volt, ugye?

ARIEL Igen.

PROSPERO A viselős boszorkányt ide hozták és itt hagyták. Te meg, a rabszolgám (mert ugye magadat így állítod be), a segédje voltál, ám, mivel finom szellem vagy, az ő állatias, undok parancsait mind megtagadtad. Ezért ő bezárt egy kettéhasított fenyőfatörzsbe. Ott kínlódtál tizenkét éven át. Sycorax meghalt, ott hagyott a fában. Jól tudod, milyen kínban találtalak. Az én tudományom, mikor megjöttem és meghallottalak, az tudta csak megnyitni a fenyőt, hogy végre kijöhess.

ARIEL Hálás vagyok.

PROSPERO Ha morogsz, egy tölgyet nyitok meg, és csomós törzsébe kötlek, ott üvölthetsz tizenkét télen át.

ARIEL Bocsáss meg; végrehajtom minden parancsodat.

PROSPERO Tégy úgy; és ha végeztünk, elengedlek.

ARIEL Mit kell csinálni, mondd?

PROSPERO Menj, és hozd ide Ferdinándot!

Ariel kimegy.

IV. jelenet – CALIBAN

PROSPERO *(Mirandának)* Ébredj, drágám, ébredj! nagyot aludtál; ébredj!
(Calibannak) Hé! Szolga! Caliban! Te aljadék! Felelj! Gyere, azt mondtam.

CALIBAN *A gitárhúr álljon keresztbe a májadon és a rák pengesse!*

PROSPERO *Hallgass!*

CALIBAN Ez a sziget az enyém, még anyám, Sycorax révén s tőlem vetted el!

PROSPERO *Ne kezd már megint!*

CALIBAN Mikor idejöttél, még kedves voltál: *én szerettelek*, megmutattam neked a szigetet... *Én hülye!* Most én vagyok összes alattvalód, én, *akinek szülőföldje ez a sziget!*

PROSPERO *Rosszul emlékszel, rabszolga! Szabadon éltél, míg meg nem próbáltad megerőszakolni a lányomat.*

CALIBAN *Nem lett volna erőszak.*

PROSPERO Sajnálalak, *te letűnt korok túlélője*. Tanítottalak beszélni. Amikor azt sem tudtad, mit gondolsz, karattyoltál, mint az állat. Én adtam szót a gondolataidnak, hogy kifejezzed.

CALIBAN *Rosszul emlékszel!* Megtanítottál a nyelvedre. Annyi haszna, hogy tudok átkozódni: *az isten baszná meg ezt a jó kurva világot...*

Prospero pofonvágja.

PROSPERO *Most elindulsz és megkeresed azt a két hajótöröttet, akiket itt vetett partra a víz.*

Megmutatja a „térképen”.

Csábítsd ide őket, bármi áron! Nem lesz nehéz dolgod, ugyanolyan szolgák, mint te. Biztos szót értesz majd velük.

Csend.

Takarodj!

Caliban kimegy.

V. jelenet - FERDINÁND

Halk zene hallik, Ariel csinálja. Bejön Ferdinánd. Keresi a zene forrását.

Ariel énekel.

ARIEL *Apád öt öl mélyben pihen;
lett a csontjából korall,
két szeméből gyöngyszemek:
nem is él, de meg se hal,
lesz a tenger közepén
holmi színes, furcsa lény.
Szól vízi lélekharang:
Nimfák húzzák, - száll a hang.*

MIRANDA *Mi az ott? Egy szellem? Atyám, hogy néz körül! Bizony, apa, szép alakja van: - de mégis csak szellem.*

FERDINÁND *Szia! Te itt laksz a szigeten? Tudsz adni nekem némi jótanácsot, mit kell itt tennem: mindeneelőtt, mindezek után, kérdezem hogy Te lány vagy?*

MIRANDA *Lány.*

FERDINÁND *A nyelvemen szólsz! - Bárcsak lennék ott, ahol beszélnek... Otthon most király lennék...*

PROSPERO *Király? És ha apád, Nápoly királya hallaná ezt?*

MIRANDA *(Ferdinándnak) Ő az apukám.*

FERDINÁND *Örvendek. Ferdinánd.*

Csend.

Én vagyok Nápoly királya, láttam, apám hogyan veszett a tengerbe.

MIRANDA *Jaj, nem!*

FERDINÁND *De, így volt. S mind a hercegek... Köztük Milánó ura.*

PROSPERO Nyugalom, fiam. Figyelj rám jól. Visszaéltél egy névvel, amely nem a tiéd; és kémkedni jöttél a szigetemre, hogy megszerezd tőlem, uralkodójától.

FERDINÁND Nem, esküszöm.

MIRANDA Nem lakhat bűn ilyen test templomában: ha a gonosznak ilyen háza van, a gonoszság oda költözik.

PROSPERO *(Mirandához)* Ne szólj hozzá. Ez egy csaló.

FERDINÁND *Nem, én...*

MIRANDA Kérlek, apa! Ne ítéld meg elhamarkodottan! Ő kedves, nem veszélyes!

FERDINÁND Nem vagyok csaló!

PROSPERO Mi van?!

MIRANDA Apám, kérlek!

PROSPERO El innen! Ne lógj rajtam.

MIRANDA Kegyelem: jótállok érte.

PROSPERO Csend! Az áruló ügyvédje vagy? Na! Csönd! Azt hiszed, nincs is még egy ilyen férfi, mert őt láttad: *hülye liba!* *(Ferdinánd-hoz.)* Na gyerünk, gyerünk: inadba szállt a bátorságod és az inadban nincs erő.

Ariel varázsol.

Ferdinánd megmerevedik.

FERDINÁND Csakugyan! Mint álomban, lelkem meg van kötözve. Apám halála, furcsa gyengeségem, társaim pusztulása s ez az ember, aki így sakkban tart és fenyeget – mind semmiség, ha ezt a lányt naponta láthatnám börtönömből. A világot járják a szabadok: nekem elég egy ilyen börtön.

PROSPERO Kövess. -

MIRANDA Ne félj; apám jobb természetű, mint beszéde mutatja. Ez szoktatlan, ahogy viselkedik.

PROSPERO *(Arielnek)* Olyan szabad leszel, mint a szél a hegyen; de most hajtsd végre pontosan a parancsom.

Átad egy aktát.

ARIEL Szó szerint. (MIRANDA, FERDINÁND: *Igenis!*)
PROSPERO (*Ferdinándhoz.*) Gyerünk, kövess. – (*Mirandához*) Te ne szólj hozzá.

Kimennek.

VI. jelenet – A SRÁCOK

ALONSO Ferdinááááánd!!!
GONZALO *Nézze, Alonso, legyen vidám! Igen, van rá okunk, mert megmenekülésünk több, mint a veszteségünk.*
ALONSO Ferdinááááánd!!!
SEBASTIAN Most ez lesz, vagy mi?
ANTONIO Mindig ezt csinálja...
GONZALO A bajunk közönséges: egy hajósfeleség, egy szállító vagy egy szállíttató naponta átéli. De a csodát, hogy megmaradtunk – millióból egy, ha elmondhatja. Legyen bölcs tehát: tegye a mérleg serpenyőibe a rossz mellé a jót is.
ALONSO Ferdinánd!
SEBASTIAN *Majdnem figyelte rád.*
ANTONIO *De nem.*
GONZALO *Felség, domine...*
SEBASTIAN *Uram, irgalmazz.*
GONZALO Ha minden fájdalomban elmerül, a vigasztaló mehet -
SEBASTIAN *A picsába...*
GONZALO *A picsába, bizony: bölcsébbet mondott, mint gondolná.*
SEBASTIAN *Jó, ha azt mondom lófasz, abba is belelátod az univerzumot.*
ANTONIO *Értelmiségi...*
ALONSO *Sebastian...*
SEBASTIAN *Mi a gond?*
ALONSO *Semmi, csak meghalt az unokaöcséd.*

ANTONIO *Jogos.*

Csend.

GONZAO *Alonso, nézze, -*

ALONSO *Hallgass el.*

GONZALO *Megtettem: de mégis..., a ruháink... Elnézést.*

ANTONIO *Figyelj már! Elhallgatott.*

SEBASTIAN *Nem fogja kibírni.*

ANTONIO *Fogadjunk, hogy kibírja!*

SEBASTIAN *Jó. Vágd el.*

ANTONIO *Adrian!*

SEBASTIAN *Mibe fogadtunk?*

ANTONIO *Egy pulykázásban.*

SEBASTIAN *Jó. Az durva.*

ANTONIO *Meccset láttad?*

SEBASTIAN *Milyen meccset?*

ANTONIO *Hát aaa...*

SEBASTIAN *Ja, nem...*

ANTONIO *És mennyi lett?*

GONZALO *Három null. Most meg mi van?*

ANTONIO *Ha megpulykázol, kinyírlak!*

SEBASTIAN *Majd ha alszol...*

GONZALO *Elnézést, mi az, hogy „megpulykázni”?*

SEBASTIAN *Megsúgom...(megsúgja)*

GONZALO *Penis in prosopo? (Antonio: Tetszik, mi?) Fiatalember, nézze, ez undorító! ...És azt ismeritek, hogy... (megsúgja)*

SEBASTIAN *Taknyos pulyka?!*

ADRIAN *Na ez az undortó!*

ALONSO *Mi lenne, ha most egy percig... de tényleg, csak egy percig... Ferdinánd kedvéért...*

Csend. Nehezen bírják ki. Adrian beleszól.

ADRIAN Látsszék bár elhagyatottnak ez a sziget, és lakhatatlannak és majdnem megközelíthetetlennek, szubtilis, kellemes és delikát kell, hogy legyen a klímája.

ALONSO *Köszönöm, tényleg...*

SEBASTIAN *Megüssem? (Antonio: Én szívesen megütöm!)*

ADRIAN *Mi történt? De hát mily édesen lehell itt ránk a lég.*

GONZALO Itt minden megvan, ami az életnek kedvez.

ANTONIO Igaz; kivéve azt, ami kell hozzá.

SEBASTIAN *Mondjuk... étel.*

GONZALO De a legkülönösebb az, - és ez már majdnem hihetetlen, -

SEBASTIAN *Nagyon izgulok, hogy vajon mit fog mondani...*

GONZALO Hogy a ruhánk, miután megázott a tengerben, olyan friss és ragyogó, mintha újonnan lenne festve. Nem vizes és nem sófoltos. Úgy tűnik, a ruhánk ugyanolyan friss, mint ahogy fölöttük Afrikában az esküvőre, amikor Claribel, királyunk szép leánya hozzáment Tunisz királyához.

SEBASTIAN Pompás egy esküvő volt. *Fejlődő országhoz képest...(Gonzalo: Ez inkorrekt!)*

ADRIAN Tuniszt még sosem ékesítette ilyen eszményi királynő.

ANTONIO *Milyen jó humora van? Nem? Vagy volt?*

SEBASTIAN *(Adriannak) Kinek van humora?*

ANTONIO *Hát nem emlékszel?! Ott voltunk..., amikor Trinculoékkal el akartuk didzseriduzni a nápolyi himnuszt...És... Didzseridúzunk, dudzseridúzunk...*

ADRIAN *Antonio...*

SEBASTIAN *(Adriannak) Mi is történt pontosan a nápolyi himnusz eldidzseriduzása közben?*

ADRIAN *Ne haragudj... Nem is emlékszem...*

ANTONIO *Rá se retyetye! Örülj neki! Legalább fehér gyerekkel esett át a tűzkeresztségen.*

SEBASTIAN *Legalább...*

Csend.

GONZALO

Összességében nagyon reprezentatív esküvője volt a szépséges Claribelnek...

Csend.

ALONSO

Mi van a lányommal?

GONZALO

Nézze, Alonso, azt beszéltük, hogy a ruhánk ugyanolyan friss, mint Tuniszban, az esküvőn, amikor férjhez ment felséged lánya – immár királyné.

ALONSO

Szavakat gyömöszöltök a fülembe, de nincs ínyemre. Bárcsak ne ott adtam volna férjhez a lányom! Alighogy hazaindultunk, fiam odalett. A lányom távol él Itáliától, nem látom őt se többé.

ADRIAN

Uram, hiszen Ferdinánd élhet: láttam, ahogy szelte a habokat.

ALONSO

Nem; odavan.

SEBASTIAN

Magadnak köszönheted. Lányodat odadobtad egy afrikainak; legkevesebb, hogy nem láthatod többé, van rá okod, hogy sírj.

ALONSO

Nyughassál, kérlek.

SEBASTIAN

Térdeltünk előtted és könyörögtünk, mindannyian; Claribel undor és engedelmesség között választhatott és most a fiad is odavan. A te hibád.

ALONSO

Én vesztettem legtöbbet.

ANTONIO

Nem baj, ha ezek a dolgok így kijönnek.

GONZALO

Ha én lennék a király ezen a szigeten, az államomban másképp lenne minden, mint másutt: nem lenne kereskedés, nem engednék semmilyen hivatalt, se műveltséget, nem volna szegénység, se szolgaság, se vagyon, se öröklés, földbirtok, művelés, parcella – semmi; nem volna fém, se búza, bor, olaj, senki se dolgozna: nők, férfiak élnének tétlen, de erkölcsösen. Senki se uralkodna ott...

ANTONIO

Csak te...

GONZALO

Minden közös: a természet megadja küszködés nélkül. Bűnözés, lopás, ágyú, kard, lándzsa, kés vagy bármi szerszám nem létezne; a természet magától teremne mindent s így táplálni tudnám ártatlan népemet. A kormányzást, felség, oly jól csinálnám, hogy túltennék az aranykoron is. Na ezt üzenem én Paltónnak.

ANTONIO

Nagyot mondtál, Platán. Ül le.

SEBASTIAN *(Adriannak)Te meg tedd már le azt a kibaszott kormányt!*
GONZALO *És - figyel, uram?*
ADRIAN *Akkor én megyek, megnézem, hátha...*
ALONSO *Gonzalo... Nagyon érdekes, amit mondasz, én szeretem Platónt, de az igazságot még jobban szeretem, és az az igazság, hogy meghalt a fiam...*
GONZALO *Nagyon is igaza van felségednek; csak azért csináltam, hogy alkalmat szolgáltassak ezeknek az uraknak, hogy semmiségeken nevessenek.*

Ariel belép, énekel.

ANTONIO *Bocsánat.*
ARIEL *Gonzalo és Alonso elálmosodnak...*
SEBASTIAN *(Gonzalo ásít) Köp a maci, Gonzalo?*
GONZALO *Álomba nevetnének-e, mivel nagyon elálmosodtam?*
ANTONIO *Menj aludni és csak hallgasd. Cakát!*
ALONSO *Ezek szerint itt töltjük az éjszakát. Ma már nem keressük tovább. Lehet, hogy nekem is aludnom kellene pár órát.*
ANTONIO *Mi ketten, uram, őrizzük biztonságod és személyed, pihenj.*
ALONSO *Köszönöm.*
GONZALO *Jó éjszakát!*
ALONSO *Aludjatok jól!*
GONZALO *Jó éjt!*

VII. jelenet – PUCCS

Hosszú csend. Sebastian ül. Antonio észreveszi.

ANTONIO *Jól vagy?*
SEBASTIAN *Utálok Adriant.*

ANTONIO *Hagyjad már!*

SEBASTIAN *De megkúrta az unokahúgom.*

ANTONIO *Jogos. Mondd, mi lenne, Sebastian? mi lenne? - Mégsem:*

SEBASTIAN *Most már mondjad.*

ANTONIO *Mindegy, csak egy kósza gondolat volt.*

SEBASTIAN *Légyszíves!*

ANTONIO *Semmi, csak... Mindig is el akartam mondani, hogy nagyon tisztellek. Mert olyan... kemény vagy. Kiállsz az unokahúgodért meg minden...Szinte látom arcodon, mi lehetnél.*

SEBASTIAN *Ne izélj már...*

ANTONIO *Most kivételesen nem viccelek. Te is vegyél komolyan, ha megteszed, egekig nősz.*

SEBASTIAN *Csak mondd tovább. Csupa fül vagyok.*

ANTONIO *Bár Gonzalo már-már meggyőzte arról a királyt, hogy a fia él, ez olyan képtelenség, minthogy itt az alvók vízben úsznak.*

SEBASTIAN *Csak megfulladt, nem?*

ANTONIO *Tehát egyetértesz, hogy Ferdinánd halott?*

SEBASTIAN *Igen.*

ANTONIO *Nos, akkor ki is örölki Nápolyt?*

SEBASTIAN *Claribel.*

ANTONIO *Ő királyné Tuniszban. Messze él. Őtöle jövet nyelt el a tenger, majd ki is köpött: ez olyan tette sarkall, aminek a múltunk csak bevezetője volt. A jövőt te meg én csináljuk!*

SEBASTIAN *Ha jól értem, amit mondasz, a bátyám lánya királyné Tuniszban; és Nápoly hercegnője.*

ANTONIO *De...*

SEBASTIAN *De egy fenékkal nem lehet két lovat megülni.*

ANTONIO *Alonsónál, lássuk be, nem nehéz jobb királynak lenni; és Gonzalo sincs mindig a helyzet magaslatán – nála bárki használhatóbb tanácsokat tud adni. Most szar példa, de például én. Értesz engem?*

SEBASTIAN *Azt hiszem.*

ANTONIO És mit gondolsz?

SEBASTIAN Te ugye, kitúrtad helyéből a bátyádat, Prosperót.

ANTONIO *Nem kellett kitúrni. Prospero ugyanis teljesen alkalmatlan volt királynak. Uralkodása alatt virágzott a dekonjunkktúra. Az egyetlen jó döntése az volt, hogy belátta, hogy impotens. Attól, hogy idézgetünk, azon filozofálunk, hogy a művészetekkel hogyan lehet megváltoztatni a világot, még nem lesz kevesebb a munkanélküli Milánó utcáin. A város egy emberként lélegzett fel, amikor átadta nekem a kormányzást. A biztonság kedvéért el kellett takarítani, nehogy egyszer visszavonja a döntését.*

SEBASTIAN *Megölted?*

ANTONIO *Gonzalora bíztam a piszkos munkát. De most nincs, aki elvégezze helyettünk, úgyhogy...*

SEBASTIAN *Jó, akkor...*

ADRIAN *(visszatér) Képzeljétek, sétálgattam a dzsungelben, egyszer csak megszólalt a telefonom. Mondom, itt van térerő. Előveszem, erre egy ismeretlen szám.*

ANTONIO *És?*

ADRIAN *Hát csak nem veszem fel.*

ANTONIO *Nem vetted fel?*

ADRIAN *Ismeretlen. Veszi a faszom. Várom, hogy letegye, hogy küldjek egy visszahívózt anyámnak, amikor lemerült. (csend) Miről beszélgettetek??*

SEBASTIAN *Prosperóról...*

ADRIAN *Prospero... Prospero... Az ő uralkodásának is voltak előnyös aspektusai... Meg persze előnytelenek is. De hát, ez az uralkodás már csak ilyen... De ő ismerte föl elsőként, hogy a pénz nem ehető és hogy a környezetvédelem is fontos... De nem tudom, én csak egy egyszerű kormányos vagyok... Bár kormányozni se könnyű... Főleg a Milánó Népet... Vannak kisebb-nagyobb viharok... Jobbra-balra lavírozni a hullámok között... Előbb-utóbb minden hajó zátonyra fut... Na, jól van, gyerekek... Elpilledtem... (elalszik)*

ANTONIO *Ilyen nincs... Na jó... Itt van a bátyád, nem volna több, mint a föld, melyen fekszik, ha halott lenne; én elintézem őt; tiéd a vén faszreszelő.*

SEBASTIAN *Rendben, barátom. Te megszerezted Milánót, én majd Nápolyt. Akkor csináljuk úgy, hogy elengedem a hűbéri adót, viszont akkor Te leszel a tanácsadóm.*

ANTONIO *Üsse kavics. Gyerünk!*
SEBASTIAN *Akkor háromra?*
ANTONIO *Édes istenem... Jó, akkor háromra. Egy... kettő...*

Ariel fotókat készít. Felébreszti Gonzalót.

GONZALO *(félálomban) Alonso, nézze...!*

Gonzalo farkasszemét néz a gyilkolni készülő fiatalokkal.

ALONSO Mi van?

ANTONIO Ahogy itt örködtünk, egyszer csak tompa üvöltést hallottunk... vagy oroszlánt; nem ébresztett fel?

ALONSO Nem hallottam semmit.

ADRIAN *Bocsánat, jó reggelt! Én úgy tudom, hogy ma a legtöbb oroszlán Közép-Afrika és Dél-Afrika országaiban él. Például Botswana, Angola, Mozambik, Zambia, Kongói Demokratikus Köztársaság. Főként a félsivatagos és bozótos helyeken fordulnak elő, de ez egy szubtilis klímájú trópusi sziget.*

SEBASTIAN De ez egy egész horda oroszlán volt, Adrian.

ADRIAN *Jó, én csak mondom.*

ALONSO Hallottad, Gonzalo?

GONZALO Volt valami zaj, ez igaz... A legjobb lesz, ha vigyázunk, vagy elmegyünk innen.

ADRIAN *Hozom a kormányt.*

ALONSO Menjünk innen és keressük tovább szegény fiam.

GONZALO Ég óvja ezektől az állatoktól! *Ferdinánd* biztos a szigeten van.

ALONSO Indulás.

Kimegy a többiekkel.

VIII. jelenet - RÉSZEGEK

A sziget más része.

Trinculo botorkál egyedül a dzsungelben. Lehet, hogy fél. De lehet, hogy jól elvan.

TRINCULO *Hé! Hahóka! Adrian! (maga elé) Ez nem vicces. Alonso úr! (maga elé) Baszki... Kurva Perseidák... Legalább jó nők lennének a közelben...*

Meghallja, hogy közeledik valaki.

*(maga elé) Na jó, most kicsit beszartam... (próbál elbújni)
Bazdmegbazdmegbazdmeg...*

Belép Stephano. Részeg. Énekel.

STEPHANO *„Úgy fogok én meghalni is, mint ahogyan éltem,
Akkor is a cigány húzza, akkor se lesz pénzem
Csak egy asszony jön utánam,
Talpig fekete ruhában, az gyászol meg engem,
Az elrontott életemet számon rajta kérem.”*

Trinculo megréfálja. Elfut előtte nagyon sokból. Nevetnek.

STEPHANO *Trinculo! Túlélted?*

TRINCULO *Stephano! Cső! Mizu? Te is strandoltál? Többiekről tudsz valamit?*

STEPHANO *Meghalt a király, éljen! Szerintem csak mi éltük túl.*

TRINCULO *Csak mi? A két nápolyi. Azt ismered, hogy két nápolyi beszélget egy szigeten és az egyik azt mondja, hogy de meleg van itt?*

STEPHANO *Nem hiszem.*

TRINCULO *Két nápolyi beszélget egy szigeten. Az egyik azt mondja: de meleg van itt!*

STEPHANO *Ja, ismerem.*

TRINCULO *De azt a változatát, amikor a másik azt mondja, hogy bassza meg, egy beszélő nápolyi?*

STEPHANO *Igen, azt.*

TRINCULO *Hogy menekültél meg?*

STEPHANO *Én egy zsák hátán, amit a matrózok a vízbe dobtak, a kulacsomra esküszöm! amit is fakéregből készítettem a saját kezemmel, az után, hogy partra vetődtem.*

TRINCULO *Nem szarral gurigázol. Azóta dzsafizol?*

STEPHANO *Ingyen van.*

TRINCULO *Egy koresz benne van?*

STEPHANO *Van bőven. Találtam egy két és fél hektós tunéziait. Partra vetette a víz. Decije tizenkét arany. A kurva anyjukat. Mi meg ittuk ezt a tablettás szart Afrikában. Egyszer jut el az ember külföldre és basszák megkínálni.*

TRINCULO *Köcsög külföldiek.*

STEPHANO *De le is szarom. Jól jött ez a hajótörés. Itt nincs uzsora, nem csicskáztat senki, nem szakadsz bele a munkába. Ingyen bor, tengerpart aztán cső.*

TRINCULO *Ja, ennyi. Az emlék, mint a bor, csak szédít. Én meg partra úsztam, bazdmeg, mint egy kacska. De nem is ez a durva.*

STEPHANO *Hanem.*

TRINCULO *Most a lagzin, Afriában elmentem egy Kupola nevezetű helyre. Kocsma. De kultúrált. De persze azért volt egy-két rosszarcú figura is. Jó idő volt. Nyárias. Vágod, Afrika. És kint álltunk a kocsmá előtti részen. Ami egy kanyarforduló volt amúgy. Természetesen Adrian is ott volt. Nagyban italozunk, amikor messziről látni lehet hogy valamik kurva gyorsan közelednek. Dromedáron. Még meg sem állt a dromedár, már pattant is le egy 100 kilos negró állat és a legközelebbi embert kiütötte a picsába. Be a bokorba. Közben üvölt, hogy hol a Salahudin. Meg a Claribel. Én ugye köpni nyelni nem tudtam. Viszont eszembe jutott hogy Adrian lement az öbölbe rotytani a srácokkal. Ezek a vadállatok akik arcán az látszott hogy ölni tudnának, egy csajt hoztak ki a kocsmából a hajánál fogva és baszták fel a dromedárra. Ezután elindultak az*

öbölhöz, mert hallották, hogy talán ott van a keresett személy. Na de ott az Adrian! - fogant meg a fejemben. Gondoltam lemegyek én is az öbölbe. A Khalef al Fata világítótorony mellett volt ez az öbölrész. Sétáltam az utcán közben ordítottam, mert féltettem Adriant - hogy Adrian! Semmi! Már az öböl előtt lehettünk amikor valaki, egy hang hátulról azt üvöltötte: ÁJJÁ MEG! Na baszki. Nincs más esély. Meg kell állni. Megfordultam és egy nigró meg egy fehér csávó jött velünk szembe. A nigró kb. akkora lehetett, mint én 15 évesen. De agresszív feje volt. A másik kb. 2 méter és 120 kilo hegyomlás. Na de akkor a kis nigró rám nézett, de olyan közel, mint ahogy az szokás. Megkérdezte: te adtál drogot a Claribelnek? És ezt válaszoltam: nem tudom ki az a Claribel. Érted, csak nem mondom el, hogy ismerem. A nigrón lehetett látni, hogy felment a pumpa. Felnézett a hegyomlásra és azt mondta: ez szórakozik velem bazmeg. És ezzel a lendülettel elővett egy kést és a hasfalamnak szegezte. De úgy, hogy az éle átért az ingemen. Még egyszer megkérdezte: te adtál drogot Claribelnek? Mondtam hogy: bocss, de nem. Nem tudom ki ő. Ekkor éreztem hogy még több feszültség van már a késben és tolja és közben azt mondja nekem: azt hiszed félek megszúrni? Ez azt hiszi félek megszúrni! Mondta a fehér haverjának. Kérdezte a nigró a fehértől mi legyen? Csönd született.

Megjelenik Caliban

Aztán a nagy mondta, hogy menjünk. Meg hogy hülye nápolyiak. Eltette a kést és se szó se beszéd elmentek. Azt hittem, összefosom magam. Aztán, mikor egy kicsit lehiggadtam rágyújtottam egy dárdára a Khalef al Fata világítótorony tövében. Felnéztem és láttam egy hullócsillagot. És tudod, mit kívántam?

STEPHANO *Mit?*

TRINCULO *Hogy bárcsak egyszer eljutnék nyaralni egy mediterrán szigetre.*

Csend.

Kurva Perseidák...

STEPHANO *És mi lett Adriannal és Claribellel?*

TRINCULO *Ja, azt nem vágom.*

Meglátják Calibant.

STEPHANO *Na jó. Mi a fasz?*

TRINCULO *(Stephanónak) Nincs kedved elhúzni innen? Mondjuk most.*

STEPHANO *(Calibannak) Szia!*

TRINCULO *Hülye vagy? Lehet, hogy kannibál.*

STEPHANO *Ne szarjál, ez csak egy nő.*

TRINCULO *Ja. Kannibál nő. Fasz.*

STEPHANO *Helyi vagy? Ne félj. Mi nápolyiak vagyunk.*

TRINCULO *Sanszos, hogy nincs felsőfokúja olaszból.*

Caliban közelebb lép. Trinculo megijed.

TRINCULO *Kurvaanyja. Mondom, hogy kannibál.*

STEPHANO *Jééééézusom... Ez mi nő?*

TRINCULO *Mondjuk bazdmeg. Ahhoz képest, hogy kannibál...*

STEPHANO *(Calibannak) Gyere! Leülsz? (mutogatja neki) Nincs baj. De megfognám a húsos piccsádat...*

Caliban odamegy. Leül hozzájuk.

TRINCULO *Te most tényleg rámész egy olyan emberre, aki megesz?*

STEPHANO *Hagyjad már! Teljesen ártalmatlan... (Calibannak) Nem kérsz? Bor.*

Caliban elveszi. Óvatosan iszik.

Igyál csak, te. Hú, de rendben vagy...

Csend.

CALIBAN Ez nem földi ital...

Megijednek.

STEPHANO *Bocsánat, én nem tudtam, hogy te...*

TRINCULO *Egy olasz kannibál. Beszarás.*

CALIBAN Esküszöm, hogy hűséges alattvalód leszek, nagy isten.

Leborul Stephano elé.

STEPHANO Gyerünk: nyisd ki a szád; na ettől majd megszólalsz, te vadmacska. Nyisd ki a szád: ez majd jól felráz, mondhatom, de alaposan (*italt ad Calibannak*): sose tudhatod, ki a barátod; na tátsd ki újból a pofádat.

CALIBAN Megmutatok itt minden földet, csókolom lábad, légy az istenem.

STEPHANO Gyerünk; földre, és esküdj.

CALIBAN Alattvalódként csókolom a lábad.

TRINCULO *Hülye kannibál. Miért te vagy az istene? Miért nem mondjuk én?*

STEPHANO (*Calibannak*) Gyere, csókolj meg!

Caliban megcsókolja. Isznak.

TRINCULO *Szegény kannibálnő kicsit belegelt...*

STEPHANO *Csókold meg őt is!*

TRINCULO *Hogyne.*

CALIBAN Megmutatom *a hazámat*, minden forrást, halászok neked, hordok tüzfát. Hadd vigyelek el a vadalma-fákhoz; tíz körmömmel krumplit ásnék neked; megmutatom, hol van a szajkó fészke, megtanítalak majmot fogni; fűrtben hozom a mogyorót, fogok a sziklán sirályfiókat neked.

TRINCULO *Mondjuk egy sirályfiókat küldenék...*

CALIBAN Jössz velem?

STEPHANO *Mondjuk én is kajás vagyok... (Calibannak) Mutasd az utat! - Trinculo, belegondoltál már abba, hogy a király és egész társaságunk vízbe fulladt? Mi vagyunk itt az örökösök. Miénk az egész sziget! - Tessék; fogd a kulacsomat. - Trinculo barátom, majd újratöltjük.*

TRINCULO *Jó, de ha hazavisz a húsevő kannibálnő haverjaihoz, akkor ne mondd, hogy nem szóltam!*

STEPHANO *Jól van, Cafat, vezess! Kövessük a hangot!*

Kimennek.

IX. jelenet - SZERELMESEK

Belép Ferdinánd, fahasábot cipel.

Belép Miranda.

MIRANDA Apám a könyveibe mélyedt; pihenj, kérlek: van három óra nyugtod.

FERDINÁND Lemegy a Nap, mielőtt befejezném, amit végeznem kell. Árudd el, kérlek, mi a neved?

MIRANDA Miranda.

FERDINÁND Miranda! Énnekem már elég sok nő tetszett, és a hangjuk dallama sokszor már-már kötelékbe kötözte szorgalmas fülem: más és más erényért más-más nőket kedveltem; soha egy sem volt ilyen teljes-lelkű, valami hiba mindig veszekedett a bájjal, és le is győzte végül: de te... Tökéletes és páratlan vagy, minden teremtmény közt legjobb.

MIRANDA Nem láttam férfit mást, mint téged, és az édesapám; milyenek az arcok másutt, fogalmam sincs; szerény vagyok, nem kívánok senki mást a világon, csakis téged.

MIRANDA Leszel férjem?

FERDINÁND Aha.

Ferdinánd és Miranda külön-külön kimennek.

X. jelenet – REVÍZIÓS TERVEK

A sziget más része.

Belép Caliban, Stephano és Trinculo.

TRINCULO *Most ihatnánk egy kör vizet... Trinculo fizet.*

STEPHANO Szó sincs róla: - majd ha az egész hordót elpusztítottuk, akkor iszunk vizet; addig *nem is akarom hallani ezt a szót, hogy víz! Cafat*, igyál az egészségemre!

TRINCULO *Kannibálnő!* de hülye egy sziget ez! Azt mondd, csak öt ember van ezen a szigeten: ebből három vagyunk mi; ha a másik kettőnek is annyi agya van, mint nekünk, összeomlik az állam.

STEPHANO *Igyál, Cafat*, ha mondom; már egészen *leépültél*. Te leszel a *háremhölgyem, Cafat! Hé, murva*, szólalj már meg, ha igazi jó *murva* vagy.

CALIBAN Hogy van méltóságod? Hadd nyalogassam a cipőjét.

TRINCULO *Aztán hozhatnál valami még kaját.*

CALIBAN *(Stephanónak)* Nem szolgállok neki, nem elég bátor.

TRINCULO *Mi van?*

STEPHANO Trinculo, fogd be a pofád:

TRINCULO *Kapd be.*

STEPHANO Ha zendülésen kaplak, felhúzatlak a legközelebbi fára!

TRINCULO *Bocsánat, felség...*

CALIBAN Nagyuram! Megtisztelnél, és meghallgatnád, amit már kértem egyszer?

STEPHANO De még mennyire. Térdelj le és ismételd el: én állni fogok, és Trinculo is.

Belép Ariel.

CALIBAN Ahogy már mondtam, egy zsarnok uralkodik rajtam, aki ravasz módon elcsalta tőlem a szigetet.

ARIEL Hazudsz.

CALIBAN Te hazudsz, te *rohadék!*

STEPHANO Trinculo, ha még egyszer *beleszólsz, szájon váglak!*

TRINCULO Miért, meg se szólaltam.

STEPHANO Akkor kuss és ne többet. - (*Calibanhoz.*) Folytasd.

CALIBAN Mondom, megszerezte tőlem a szigetet: uram, te vagy képes ezt megbosszulni.

STEPHANO Hát az biztos.

CALIBAN Te leszel az úr itt és én a szolgád.

STEPHANO Na most, hogyan vigyük véghez? Meg tudod mutatni az ellenséget?

CALIBAN Igen, igen, uram: amikor alszik, és akkor *végezhetsz vele.*

ARIEL Hazudsz; nem tudod.

STEPHANO Trinculo, ne tedd ki magad további veszélyeknek: ha még egyszer közbeszólsz, amikor a *Cafat* beszél, *komolyan mondom, rommá verlek.*

TRINCULO *Most mi a faszom bajod van?* Nem csináltam semmit. El is mehetek.

STEPHANO Nem azt mondtad, hogy hazudik?

ARIEL Te hazudsz.

STEPHANO (*Megüti Trinculót.*) *Gyerünk, mondd még egyszer, hogy hazudok!*

TRINCULO *Hé, ez kurvára fáj...* Nem szóltam egy *rohadt szót se*: - *Süket vagy, vagy mi van?* – *Kicsit ráment a pia az agyadra. Te egy beteg ember vagy.*

STEPHANO Állj arrébb. - Gyerünk, folytasd.

CALIBAN Szóval, mondtam, megvan az a szokása, hogy délután alszik: ott csapd agyon, vedd el a könyveit; vagy egy hasábbal verd fejbe, vagy szúrd hasba egy karóval, vágd át késsel a torkát. Ne felejtse el elvenni a könyveit. *Sőt! Égesd el minden könyvét* – de had nézze végig, mielőtt meghal; és legfőképpen vedd majd észre, hogy mennyire szép a lánya!

STEPHANO *Van egy lánya?*

TRINCULO *Bocsi, de hány éves?*

CALIBAN Igen, uram: hidd el, ő lesz az ágyad, és nemes tenyészetet szül neked.

STEPHANO Te *Cafat*, én megölöm ezt az embert: *én leszek a király, a lánya pedig jön melléd a háremembe*, - Isten óvja felségünket! És Trinculo *lesz az alkirály*. Hogy tetszik ez a terv, Trinculo?

TRINCULO Nagyszerű.

STEPHANO Add a kezed: sajnálom, hogy megütöttelek; de, amíg csak élsz, tartsd a pofád.

CALIBAN Ebben a félórában biztos alszik; akkor elpusztítod?

STEPHANO *Túl van tárgyalva.*

Ariel elfut az információval.

Caliban megcsókolja Stephanót.

Ariel zenél.

STEPHANO Ez mi a *szar*?

TRINCULO *(megijed) Kannibálok! Ezt mondtam. Nagyon fasza! Bassza meg!*

STEPHANO *(Calibanhoz) Átvertél?*

CALIBAN Félsz?

STEPHANO Nem, *Cafat*, én nem.

CALIBAN Ne féljeteK, a sziget tele van zajokkal, hangokkal, de egy se bánt!

TRINCULO *Nem kannibálok?*

CALIBAN *Nem kannibálok.*

STEPHANO *Jó kis királyság ez, ahol ingyen zenélnek az embernek.*

CALIBAN *Fognak, ha legyőzted Prosperót.*

STEPHANO *Állj, állj, állj. Kit?*

CALIBAN *Prosperót. A zsarnokot. Ő a szigetem ura. Őt kell megölnötök.*

TRINCULO *Annyira nem kell megölni. Már megmurdált. Milánóban. Szegény.*

CALIBAN *Prospero itt van a szigeten. Tizenkét éve. Akkor vette el tőlem a szigetemet.*

STEPHANO *Nem halt meg az a rohadék?*

TRINCULO *Ott voltam a temetésén.*

STEPHANO *Leköptem a sírját.*

CALIBAN *Elűzték Milánóból.*

STEPHANO *És azóta itt nyaralgat? Én nem tudom, hány élete van, de addig ütöm, amíg mozog.*

TRINCULO *De ki űzte el? A nép szerette. Jó herceg volt.*

STEPHANO *Mikor voltál te Milánóban? Én ott éltem, dolgoztam szarér-hugyér. (iszik) Prospero szüntette meg a munkahelyem. Miatta járok ki Nápolyba melózni.*

TRINCULO *Hát, nem tudom. Én egy időben sokat jártam Milánóba biznisselni. Hallod, az a város úgy meg volt csinálva akkor. Most meg, hogy ez az Antonio gyerek van, hát...*

STEPHANO *Nem érdekel. Én megölöm.*

CALIBAN *Helyes, uram. Mutatom az utat. Fogytán az időnk!*

STEPHANO *Vezessél, Cafat. Trinculo? Velünk tartasz? Vagy nem akarsz alkirály lenni?*

TRINCULO *(végiggondolja) Jövök.*

Kimennek.

XI. jelenet – ŐRÜLET

A sziget más része.

Belép Alonso, Sebastian, Antonio, Gonzalo, Adrian.

- GONZALO** Nem bírom tovább, fáj minden csontom: ez egy labirintus, hol körbe, hol előre! Elnézést, de, pihennem kell.
- ALONSO** Nem haragszom, Gonzalo. Lemondtam a reményről, nekem többet ne hízelegjen: akit keresünk, megfulladt, és gúnyolódik a tenger, hogy itt keressük őt, a szárazon. Ég vele!
- ADRIAN** *Királyom. Nem akarok ünnepontó lenni, de nekem ez a környék nagyon ismerős. Teoretikusan itt támadtak meg minket a trópusi oroszlánok.*
- ALONSO** *Körbeértünk...*
- ANTONIO** *(Félre Sebastiannak.)* Örülök, hogy így kétségbe esett.
- SEBASTIAN** *Nem tudom...*
- ANTONIO** Egy kis kudarc miatt nehogy *bepunculj* nekem!
- SEBASTIAN** *(Félre Antoniónak.)* Ne haragudj. Legközelebb végigcsináljuk.
- ANTONIO** *(Félre Sebastiannak.)* Még ma éjszaka; ki vannak merülve.
- ADRIAN** *Elég kilátástalan helyzetben vagyunk...*
- SEBASTIAN** *(Antioniónak)* És mi legyen Adriannal?
- ADRIAN** *...most, hogy így körbesétáltuk a szigetet és nem láttam semmit, ami ehető vagy iható lenne... osztottam-szoroztam...*
- ANTONIO** *(Sebastiannak)* Elteesszük láb alól. Megkúrta az unokahúgod.
- SEBASTIAN** *(Félre Antoniónak.)* Igaz. Akkor ma éjjel.
- ADRIAN** ...és hát vastagon benne van a pakliban, hogy éhenhalunk.

Különös, ünnepélyes muzsika.

- ALONSO** Miféle zene ez? Hallgassatok!

Ariel betolja az ételt.

ADRIAN Na jó.

GONZALO Ha ezt elmondom Nápolyban, hisznek nekem?

SEBASTIAN Étel. – *(Alonsónak)* Megkóstolnád azt, ami itt van?

ALONSO Én nem.

GONZALO Nem kell félned, uram.

ALONSO Hát én eszem belőle. Ha utoljára, azt se bánom. Érzem, jobb nem jön többé. - Öcsém, hercegem, gyere, egyél velünk.

Belép Ariel. A mikrofonhoz lép. Elővesz egy papírt. Mellette áll Prospero. Nem látják őket.

ARIEL Ti három bűnös, akiket a Sors - ez a telhetetlen tenger, fölböfftett; ezen a szigeten, ahol nincs ember; emberek közé ti legkevésbé valók, örüljetek meg! De emlékezzetek, - ezért van dolgom veletek -, ti hárman üztétek Milánóból Prosperót a tengerre, amely most megfizet, érte és lányáért: e gonosztettért a nagy erők a vizet, a partot, minden teremtményt békétek ellen tüzeltek. Elvették a fiad, Alonso; s halálánál rosszabb, lassú romlást üzennek általam, lesben állnak, követik minden lépted, fejedre hulló haragjuktól nem véd meg más ezen a puszta szigeten, mint a szívből jövő megbánás és a jövőben tiszta élet.

PROSPERO Ariel; bájos volt, ahogy lecsaptál: nem mondtál semmivel sem kevesebbet, mint amit kellett. A varázslat működik, összes ellenségemet összezavartam: hatalmamban vannak. Most itt hagyjuk őket bénultan, megyek a halottnak hitt ifjú Ferdinándhoz, és ahhoz, akit ketten szeretünk.

GONZALO Akármi szent nevére, mondd, uram, mit bámulsz úgy?

ALONSO Ó, ez szörnyű, ez szörnyű! A hullámokat hallottam beszélni; a szelek énekeltek; a mennydörgés, a rettenetes orgonasíp, fújta Prospero nevét; búgta bűnömet. A fiam tehát fekszik az iszapban...

GONZALO Kétségbe estek mindhárman; a bűnük, akár a késve hatni kezdő mérge, kezdi mardosni őket. - Kérlek, neked gyorsabb a lábad, siess ne engedd, hogy rémületükben ostobán viselkedjenek.

ADRIAN Jó.

SZÜNET

II. FELVONÁS

I. jelenet - ESKÜVŐ

Prospero egyedül. Fényképalbumot nézeget.

Zene. Shostakovich.

Ariel készül vagy segít Mirandának.

Belép Miranda észveszejtően gyönyörű ruhában.

Laza csönd.

Ferdinánd érkezik.

PROSPERO Ha nagyon keményen büntettelek, kapsz érte kárpótlást is: a saját életem szálának egy fonalát, akiért élek; akit a kezedre bízok újból: a bosszúságaid csak a szerelmed próbája voltak, és te álltad a próbát: az Ég színe előtt adom át gazdag ajándékomat.

FERDINÁND *Köszönöm. És engedje meg, hogy ezúton...*

PROSPERO Vedd hát a lányomat: de, ha szüzességének csomóját megoldod, mielőtt a szent ceremóniák és rítusok rendben lezajlanak, az szerződészednek minősül; csupasz gyűlölet, vak megvetés és viszály záporozzék a közös ágyra, förtelmes gyomokkal, hogy gyűlöljétek mindketten.

FERDINÁND A legerősebb megkísértés se fog kéjencé tenni.

PROSPERO Ül le, beszélj vele, tiéd, sajátod. Ariel!

Belép Ariel.

Miranda nagyon szeretne enyelegni Ferdinánddal.

PROSPERO Tartsd a szavad!

FERDINÁND Esküszöm, uram!

PROSPERO Na jó. - Szót se! Nézzétek és legyetek csöndben.

Ariel a mikrofonhoz lép. Fény. Zene.

ARIEL Sötét a bánya,
De égnek benne mécsek.
Sötét az éj,
De égnek benne csillagok.
Sötét az ember kebele,
S nincs benne mécs, nincs benne csillag,
Csak egy kis hamvadó sugár sincs.
Nyomoru ész,
Ki fénynek hirdeted magad,
Vezess, ha fény vagy,
Vezess csak egy lépésnyire!
Nem kérlek én, hogy átvilágíts
A másvilágnak fátyolán,
A szemfedőn.
Nem kérdem én, hogy mi leszek?
Csak azt mondd meg, hogy mi vagyok
S miért vagyok?...
Magáért születik az ember,
Mert már magában egy világ?
Vagy ő csak egy gyűrűje
Az óriási láncnak,
Melynek neve emberiség?
Éljünk-e önnön öröminkeknek,
Vagy sírjunk a síró világgal? □
Hány volt, ki más szivéből
Kiszíta a vért
Saját javára,
És nem lett büntetése!
S hány volt, ki más javáért

A vért kiontá
Saját szivéből,
S nem lett jutalma!
De mindegy; aki áldozatnak
Od'adja életét,
Ezt nem díjért teszi,
De hogy használjon társinak.
S használ-e vagy sem?
A kérdések kérdése ez,
És nem a „lenni vagy nem lenni?”
Használ-e a világnak, aki érte
Fömláldozá magát?
Eljő-e a kor,
Melyet gátolnak a roszak
S amelyre a jók törekednek,
Az átalános boldogság kora?
S tulajdonképen
Mi a boldogság?
Hisz minden ember ezt másban leli;
Vagy senki sem találta még meg?
Talán amit
Mi boldogságnak nevezünk,
A miljom érdek,
Ez mind egyes sugára csak
Egy új napnak, mely még a láthatáron
Túl van, de egykor feljövend.
Bár volna így!
Bár volna célja a világnak,
Bár emelkednék a világ
Folyvást, folyvást e cél felé,
Amíg elébb-utóbb elérné!
De hátha ugy vagyunk,
Mint a fa, mely virágzik
És elvirít,
Mint a hullám, amely dagad
Aztán lesimúl,
Mint a kő, melyet fölhajítanak,
Aztán lehull,
Mint a vándor, ki hegyre mászik,
S ha a tetőt elérte,
Ismét leballag,
S ez így tart mindörökké:
Föl és alá, föl és alá...
Irtóztató, irtóztató!

Kit még meg nem szállott e gondolat,
Nem fázott az soha,
Nem tudja még: mi a hideg?
E gondolathoz képest
Meleg napsugár a kigyó,
Mely keblünkön jégcsap gyanánt
Vérfagyalón végigcsuszik,
Aztán nyakunkra tekerőzik,
S torkunkba fojtja a lélekzetet. □ □ □

Csend. Visszafogott ováció.

Ariel súg valamit Prosperónak.

Prospero idegrohamot kap.

PROSPERO Caliban. Elfelejtettem... Miért nem szóltál? Készüljünk találkozni Calibannal.

ARIEL *Én akartam szólni, csak...*

PROSPERO Mindjárt hat óra!

MIRANDA Még sohase láttam ilyen dühösnek.

PROSPERO *(Arielnek)*Hozz a házamból néhány kacatot csalinak Calibánék ellen!

ARIEL Már megyek.

Kimegy.

PROSPERO *(hirtelen lenyugszik)* Minden rendben? Légy nyugodt: a játék véget ért. Mondtam, hogy így lesz. *Tetszett? Volt értelme? Változott bármi is?* A felhő-kámzsás tornyok, büszke várak, szent templomok s e roppant glóbusz is tenger népével köddé foszlik egyszer - akár az én illó színházam – elvész: szilánkja sem marad. Egész valónk csak álmok szövete, s kis életünk egy álom koronázza meg. Zilált vagyok ma... Kérlek, bocsássátok meg ezt a gyengeséget. Vonuljatok el nyugodtan s pihenjetelek.

FERDINÁND Kívánunk nyugalmat.

MIRANDA *Szeretlek.*

Kimennek.

II. jelenet – PÉNZ

Visszatér Ariel egy aktatáskával.

ARIEL Közelednek.

PROSPERO Mind megkínzom, hogy üvöltenek majd.

Belép Caliban, Stephano és Trinculo.

CALIBAN Halkan lépkedjete, nagyon közel vagyunk.

STEPHANO Te *Cafat*, te hülyét csinálsz belőlünk.

TRINCULO *Te figyi, kicsit nem ülünk le megbeszélni a haditervet?*

STEPHANO Te *Cafat*, ha félrevezetsz, szomorú következményei lesznek.

TRINCULO Akkor mint *kannibálnőnek* véged.

CALIBAN Jó uram: légy türelemmel, mert a jutalom kárpótol majd: úgyhogy halkan beszéljünk, itt csönd van, mintha éjfél volna.

STEPHANO *Fogytán az alkohol, kezdek kijózanodni és ez nagyon nagy baj.*

CALIBAN *Csönd legyen már...! Megérkeztünk. Öld meg Prosperót, és örökre miénk lesz a sziget!*

Ariel kiszórja a pénzt az aktatáskából.

TRINCULO *Stephano... Én egy kicsit itt maradok, jó?*

CALIBAN *Hagyd már, te hülye, ez csapda. Prospero műve!*

STEPHANO *Anyád...*

CALIBAN *Ezt nem hiszem el... Hülyék vagytok? Öljük meg Prosperót!*

STEPHANO Nyugodj meg, *Cafat*.

TRINCULO *Mindjárt megöljük. Csak egy pillanat.*

STEPHANO *Ennyit egy év alatt nem kerestem Milánóban.*

CALIBAN *(megpróbálja elrángatni őket) Gyertek már!*

Előjön Prospero és Ariel. Ariel lefotózza őket. Megmerevednek.

PROSPERO *Jól van, Ariel, szép volt! Eddig minden tökéletes. Most hatalmamban van minden ellenségem: nemsokára véget ér a játék, szabad leszel.*

III. jelenet – TALÁLKOZÁSOK

PROSPERO Tervem közel a megvalósuláshoz: varázslatom hibátlan...

ARIEL Hat óra múlt; azt ígérted, uram, most ér véget a munkám.

PROSPERO Igen, azt, amikor a vihart keltettem. Mondd csak, hogy van a király és kísérete?

ARIEL Összezárva pontosan úgy, ahogyan parancsoltad; magad is láttad: mind rabok, uram. Ott a király, az öccse, az öcséd, *meg egy magas fickó kormányval...*

PROSPERO Milyen kormányval?

ARIEL Hajó.

PROSPERO Értem.

ARIEL Mind megbolondult, kivéve, akit "jó öreg Gonzaló"-nak mondtál. Sír, mint egy gyerek; olyan erősen hat rájuk a varázslat, hogy, ha látnád, talán te is megenyhülnél.

PROSPERO Gondolod, szellem?

ARIEL Ha ember volnék, én megenyhülnék.

PROSPERO Na, én is. Bár sok gonoszságuk felháborít, de nemesebb énemmel fordulok a dühöm ellen: ha bánják bűnüket, *minden a régi lesz*, menj és engedd el őket, Ariel.

Ünnepélyes zene.

Visszatér Ariel, mögötte Alonso, Gonzalo, Antonio, Sebastian, Adrian.

Prospero nézi őket majd megszólal.

Ó, te jó Gonzalo! Igazi őrzőm, és hűséges ahhoz, akit szolgálsz, megjutalmazlak otthon szóban és tettben.

GONZALO *Prospero...*

PROSPERO Köszönöm, amit értem és a lányoméért tettél!

ANTONIO *Gonzalo?*

GONZALO *Én... (Antoniónak) Bocsánat.*

PROSPERO *Semmi baj. Melyikőtök a király?*

ALONSO *Én vagyok Nápoly királya.*

PROSPERO Nézd, király, Milánó elűzött hercegét, Prosperót. Szeretettel üdvözöllek itt téged, és társaságod. Jó barátom, hadd öleljelek meg; mérhetetlen becsületteddel együtt. Te kegyetlenül bántál velem és lányommal, Alonso: Sebastiannal egyetemben. - Testvérem, öcsém, te, ambíciód ápolója, a természettel szemben cselekedtél; én megbocsájtok.

ANTONIO *Mit bocsátasz meg?*

PROSPERO *(félrevonja Antoniót, megmutatja a képeket)* Tudod, ha akarnám, rátok haragíthatnám a királyt, mert árulók vagytok: most nem teszem, szót sem szólok. *(fennhangon)* Antonio, akit testvérnek hívni megmérgezné a számat, megbocsájtok mindent; add vissza hercegségemet; ennek így kell lenni; át kell adnod.

ALONSO Én visszaadom a hercegségedet, és kérlek, bocsásd meg tetteim. Hogy találtál itt ránk? Nem láttad a fiamat? Elvesztettem...

PROSPERO Sajnállok érte. Nekem a lányom veszett el.

ALONSO A lányod?

GONZALO *A kis Miranda?*

ALONSO Ó egek! Bár élnének mind a ketten... Bár én feküdnék ott lent az iszapban, ahol a fiam. Hogy vesztetted el?

PROSPERO A legutóbbi viharban. De hát ez nagyon hosszú krónika, nem uzsonna mellé való, nem is most kell beszélünk róla. Te visszaadtad

hercegségemet, én ezt most éppen annyival viszonzom; legalábbis csodát látsz, és örülhetsz annyira, mint én a hercegi címnek.

Láthatóvá válik Ferdinánd és Miranda, amint sakkoznak.

Mirandának véres a szoknyája. Annyira nem szereti már Ferdinándot.

MIRANDA *Fogott bábú lép.*

FERDINÁND *Szerelmem...*

MIRANDA *Ez nem gumisakk.*

FERDINÁND *Bocsáss meg...*

MIRANDA *De ezt már nem először mondom. Nem is figyelsz rám...*

FERDINÁND *Bocsáss meg...*

ALONSO *Ferdinánd!*

Meglátják Alonsóékat.

MIRANDA *Jó, döntetlen.*

Miranda otthagyja Ferdinándot. Ámul a sok férfi láttán.

FERDINÁND *Apa!*

Megölelik egymást.

ALONSO *Nem esett semmi bajod?*

FERDINÁND *Nem, apa. És Te jól vagy?*

ALONSO *Ki ez a lány, akivel sakkozol? Három órája ismered legfeljebb.*

FERDINÁND Ő a lánya Milánó hercegének; akitől új életet nyertem; aki e hölgy révén második apám lett.

ALONSO Összeházasodtatok?

PROSPERO Össze.

FERDINÁND Nem kérhettem apám tanácsát - azt hittem, nincs már apám.

ALONSO *(Ferdinándhoz és Mirandához:)* A kezetek! Ölelje bánat annak szívét, aki nem kíván boldogságot nektek! De, milyen furcsán hangzik, hogy éppen lányomtól kérek bocsánatot!

PROSPERO Állj meg: ne terheljük meg most emlékeinket azzal, ami már elmúlt.

GONZALO Istenek, hulljon áldott korona itt e párra!

ALONSO Ámen, Gonzalo!

PROSPERO *(Arielnek)* Engedd el Calibant és társait és hozd ide őket!

GONZALO Addig üzték Milánó herceget, míg a családja Nápoly ura lett? Claribel Tuniszban férjet, s még azon az úton Ferdinánd is feleséget talált.

SEBASTIAN *Tuniszban férjet! Eleve mi a fasznak kellett hozzáadni a lányodat egy niggerhez? Akkor most nem lennénk itt! Ezen a kurva szigeten! Egyáltalán hogy jöttél ahhoz, hogy egy fejlett európai város királyaként lebratyizzál holmi harmadik világbeli félmajommal? Aki még arra is kevés, hogy kielégítse a lányodat...*

ANTONIO Sebastian...

SEBASTIAN *Mi van? Nem erről van szó? Ha Claribel előbb széttárja a lábát egy ilyen... kormányosnak...*

Csend.

ALONSO Tessék?

Adrian nehezen szólal meg.

ANTONIO *Jó, ez nem biztos, hogy így volt. Többféleképpen emlékszem. Minek a múltat felidézni, mikor a jelen annyival biztosabb?*

Miranda odaül Sebastian mellé, ismerkedne.

MIRANDA *Miranda vagyok.*

SEBASTIAN *Jó.*

Visszajön Ariel, bevezeti Caliban-t, Stephanó-t és Trinculó-t.

PROSPERO *Ezek hárman megloptak és arra készültek, hogy elvegyék az életem. Ez a kettő hozzád tartozik, visszaadom őket. A szolgálammal majd én elszámolok.*

ALONSO *(Trinculóékhoz) Hát ti? Ti meg akartátok gyilkolni a derék Prosperót?*

TRINCULO *Egyszer olvastam egy novellát. A novella arról szólt, hogy eljön az utolsó ítélet napja. Mindenkinek a nyakába akasztják a történetét, amin fekete betűkkel olvashatók a gonosz, aljas cselekedetek és arany betűkkel olvashatók a jó cselekedetek. És így vonulnak Isten elé. Erről szólt a novella. De Istennek olyan erős a kisugárzása, hogy minden feliratot leolvast a táblákról és mindenki tiszta táblával jelenik meg az Úr előtt. Se gonosz tett, se jó tett nincs a táblán. Meg is jelent ez a novella. Bizonyos régi, fanatikus, vallási körökben nagy felháborodást váltott ki a vége. Mert a novellának az volt a vége, hogy amikor Isten sugárzása leolvastja a jó és a rossz feliratokat, akkor a jók zúgolódni kezdenek. S azt mondják, hogy „Uram, hát ha mi ezt tudtuk volna... Vagy nincs konzekvenciája a jó és a rossz cselekedeteknek? Hát egész másképp éltünk volna!” Mire azt mondja az Úr: „Ha nem féltetek volna a büntetéstől? Ha hittetek volna az isteni megbocsátásban? Akkor nem így éltetek volna? Akkor bűnöket követtetek volna el?” Hát ezek meg beismerik és ezért aztán csak a jók kárhoznak el, a rosszak nem. A rosszak nem. Mert ők vállalták a konzekvenciáját a dolgoknak.*

STEPHANO *És?*

TRINCULO *És ez... ez nekem nagyon tetszett.*

PROSPERO *(Stephanóhoz) És Te? Te leszel a sziget királya?*

STEPHANO *Nem úgy gondoltam...*

PROSPERO *(Calibannak) Takarodj a helyedre!*

CALIBAN Igen, máris. Mekkora seggfej voltam, *megbízta* egy részeges baromban...

PROSPERO Indulj!

CALIBAN *Ez a sziget az enyém. Én voltam itt előbb.*

PROSPERO *(Alonsohoz) Uram, a vendégeim vagytok ma éjszakára, elmesélem a megmenekülésünk történetét; reggel aztán elviszlek a hajóhoz, és indulunk Nápolyba. Ott azonnal megtartjuk majd a hivatalos esküvőt; onnan Milánóba megyek és visszaülök a székre, amely megillet.*

ALONSO *Van hajód, jó uram?*

GONZALO *Ez remek hír!*

PROSPERO *A Te hajóddal megyünk, Alonso!*

ADRIAN *(Sebastianhoz) A Milánó Népevel?*

SEBASTIAN *Hagyjál már békén! (Ariel csettint)*

PROSPERO *Ariel! Készítsd elő a hajót az indulásra!*

Ariel nem mozdul

Adrian jelentkezik még mindig

Ó, el is felejtettem. Szép munka volt! Tökéletes! Szabad vagy!

Csend

Csak még a hajót készítsd elő.

ARIEL *Már régen akartam erről beszélni...*

PROSPERO *Ariel, hol van a Milánó Népe?*

ARIEL *Azt kérted, hogy legyen nagy vihar én meg csináltam egy nagy vihart.*

PROSPERO *És?(Ariel csettint)*

ALONSO *A hajó?*

GONZALO *Volt egy vihar...*

STEPHANO *És ennek Milánó Népe itta meg a levét.*
TRINCULO *Elsüllyedt. (Adrianra mutat) De a kormány megvan!*
ADRIAN *Az megvan, de a Nép nélkül a kormány szart sem ér.*

Csend.

PROSPERO *Ariel... Gyere ide...*

Ariel nem mozdul.

Ariel! Ide jössz!

Prospero tehetetlen.

Irdatlan hosszú csend. Mert eldőlt. Minden.

Ariel lassan távozik. Búcsúzóul felrak egy lemezt a lejátszóra.

Chopin Nocturne Op.48.No.1.

PROSPERO *Most hová mész?*

ARIEL *Nem tudom, csak innen el.*

Csend.

TRINCULO *Akkor most itt ragadtunk a szigeten?*

Stephano előveszi az alkoholt.

STEPHANO *Békekör.*

Körbemegy a butykos.

MIRANDA *Miranda vagyok.*

ADRIAN *Adrian.*

FERDINÁND *Miranda... Kedvesem...*

MIRANDA *Nem ér rá?*

FERDINÁND *Bocsánat...*

Miranda halkán beszélget Adriannal.

Csend.

ANTONIO *(Prosperónak) Szép volt.*

Csend.

GONZALO *Vajon mi lehet most otthon?*

TRINCULO *Semmi.*

STEPHANO *Megmondjam az őszintét? (mindenkihez, felindultan) Szerintem kurvajól érzik otthon magukat nélkületek!*

Csend.

ALONSO *(Prosperónak) Elmeséled, hogyan menekültetek meg?*

PROSPERO *Nem.*

Prospero leteszi a fényképalbumot. Alonso belenéz, meglátja a Sebastianról készült képeket. Lassan mindenkihez kerül egy kép, vagy az album.

Csend.

ADRIAN *Elnézést... Annyira nem kilátástalan a helyzet. Együtt tudnánk építeni egy hajót.*

SEBASTIAN *Együtt...*

ADRIAN *Tényleg. Nem egy ördöglakat. Annyi, hogy mindenki fogja a fát és...*

SEBASTIAN *Ne idegesíts már, Adrian! Ki tud itt hajót építeni szerinted? Egy király?*

ADRIAN *De én szívesen megmutatom.*

Csend. Adrian leül.

Prospero elsétál a mikrofonhoz.

PROSPERO *Akkor mi legyen?*

Ariel visszajön. Diszkrétan kihúzza a mikrofont és elviszi magával.

VÉGE